

У нашому розумінні, інвестиційна привабливість працівника — це справедлива кількісна та якісна інтегральна оцінка внутрішніх і зовнішніх можливостей працівника як об'єкта потенційного інвестування, на основі якої (тобто оцінки) інвестор приймає рішення щодо здійснення інвестування.

Інвестиційно-привабливими є працівники, які знаходяться на початкових стадіях свого розвитку. Критерієм визначення стадій життєвого циклу розвитку працівника є вік, стан здоров'я, рівень освіти.

Підсумовуючи, зазначимо, що усвідомлення місця та ролі вітчизняних підприємств у процесах відтворення людського капіталу є передумовою активізації фінансування освіти, науки, медицини та інших факторів, які беруть участь у відтворенні людського капіталу на усіх рівнях.

Література

1. Грішнова О. А. Нагромадження людського, інтелектуального і соціального капіталу підприємства як основна форма його капіталізації / О. А. Грішнова. — Донецьк: Вісник Донецького університету економіки і права, 2011. — С. 10.

2. *Becker G. S. Human Capital: a theoretical and empirical analysis, with special reference to education / G. S. Becker. — 2d ed. — New York: National Bureau of Economic Research: distributed by Columbia University Press, 1975. — 101 p.*

3. *Schultz T. Investment in Human Capital / T. Schultz // The American Economic Review. — 1961. — No 1 (March). — P. 1—17.*

УДК 338.24.01

stotatiana@mail.ru

Степаненко Тетяна Олегівна, аспірантка кафедри економіки підприємств, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

Stepanenko Tetiana, graduate student, SHEI «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman», Ukraine

**МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ
ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ
РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА**

**METHODICAL ASPECTS OF
ASSESSING THE EFFECTIVENESS
OF THE MANAGEMENT OF
MATERIAL RESOURCES OF THE
ENTERPRISE**

Анотація. Розроблено методичний підхід до оцінювання ефективності управління мате-

Summary. A methodical approach to evaluating the effectiveness of the management of

ріальними ресурсами на основі структурної декомпозиції системи та процесу управління. Систематизовано критерії оцінювання ефективності та запропоноване використання карти розширеної системи показників.

Ключові слова: матеріальні ресурси, система управління, ефективність, карта розширеної системи показників.

material resources based on structural decomposition of the system and the process of management has been developed. Criterias of evaluating the effectiveness are systematized. The extended map of indicators is proposed.

Key words: material resources, management system, effectiveness, map of extended system of indicators.

У сучасних динамічних ринкових умовах посилюється необхідність оцінювання всіх процесів, які протікають на підприємстві, в тому числі, й процесів управління матеріальними ресурсами з метою подальшого їх поліпшення та удосконалення. Ефективне управління матеріальними ресурсами підприємства забезпечує зменшення витрат на утримання виробничих запасів та скорочення тривалості знаходження фінансових коштів у незавершеному виробництві, безпосередньо впливає на ритмічність виробництва.

Оцінювання ефективності управління матеріальними ресурсами як складного багатофакторного явища доцільно проводити відповідно до вимог системного підходу. Це пов'язане з тим, що матеріальні потоки є елементами складних взаємопов'язаних систем, а всі дослідження, які з ними пов'язані, мають яскраво виражений системний характер [1, с. 150]. Як зазначають науковці, управління ефективністю має бути стратегічним, всеохоплюючим, комплексним, безперервним, мотивуючим [5, с. 136].

I. Етап. Ідентифікація бізнес-процесу і складання його схеми.

Методичною основою складання схеми бізнес-процесу може стати методологія IDEF0 [2] — методологія функціонального моделювання та графічної нотації (Function Modeling). IDEF0 використовується для створення функціональної моделі, яка відображає структуру і функції системи, а також потоки інформації та матеріальних об'єктів, що зв'язують ці функції.

II. Етап. Вибір і деталізація критеріїв та оцінок.

Сукупність параметрів, за якими можна оцінити кожну функцію і процес, систематизовано автором у табл. 1. Дані показники мають відображати тісний взаємозв'язок критерію і системи конкретних показників ефективності, ефективність використання ресурсів та виконувати стимулюючу функцію [3, с. 125].

**ПОКАЗНИКИ ОЦІНЮВАННЯ ПАРАМЕТРІВ
УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ**

Категорії	Показники	План	MTD	YTD
Витрати	Загальні витрати Витрати на матеріальні ресурси Витрати на транспортування Витрати, пов'язані з підтриманням запасів			
Ресурсо- віддача	Оборотність запасів Матеріалоємність Енергоємність Матеріаловіддача			
Якість	Кількість скарг споживачів Точність дотримання параметрів замовлення Виконання замовлення в зазначений термін Коефіцієнт сортності Питома вага застарілих матеріалів Питома вага забракованих матеріалів			
Час	Час виконання замовлення Час доставки замовлення споживачу Періодичність поставок Тривалість логістичного циклу			

III. Етап. Системне оцінювання процесу управління та результатів процесу.

Базуючись на стратегічних цілях підприємства, особи та держави, автор для оцінювання ефективності управління матеріальними ресурсами з економічної, організаційної та соціальної точок зору пропонує використовувати карту розширеної системи показників, розроблену на основі теорії збалансованих показників Хьюберта Рамперсада, яка викладена в роботі [4], та управляти на основі цієї карти показниками матеріальних потоків. У ній представлено три системи збалансованих показників (особи, підприємства, держави), передбачено можливість встановлення порівняння фактичного рівня досягнення цільових показників із плановим, а також визначено необхідність встановлення персональної відповідальності.

IV. Етап. Розробка корегуючих заходів.

Результатом проведення діагностики управління матеріальними потоками є розуміння структури, напрямків, обсягів, недоліків

і сильних сторін в управлінні. Аналіз матеріальних потоків дає змогу визначити поточний стан управління матеріальними потоками та розробити перспективні напрямки щодо удосконалення.

Таблиця 2

**НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ
МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ**

Проблемне поле	Корегуючі заходи
Відсутність системного та стратегічного бачення	Аналіз і корегування існуючої стратегії підприємства відповідно до поточного стану та перспектив розвитку
Недостатня методична забезпеченість	Впровадження методів динамічного моделювання матеріальних ресурсів, автоматизованих систем планування потреби
Неефективність використання ресурсів	Впровадження у практику використання вторинних ресурсів, контроль і зменшення рівня відходів
Неефективна побудова матеріального потоку	Оптимізація логіки та напрямів матеріального потоку для зменшення витрат на транспортування та збереження
Недостатня компетентність персоналу	Розвиток професійних, когнітивних, соціальних компетентностей персоналу на основі проведення тренінгів, професійних навчань, презентацій
Неефективність комунікацій	Досягнення необхідного рівня координації через організаційні перетворення в структурі управління підприємством
Недосконалість автоматизованих систем	Вдосконалення управління матеріальними потоками на основі використання ЕОМ і спеціалізованих інформаційних систем

Таким чином, оцінювання ефективності управління матеріальними потоками спрямоване на встановлення і вивчення ознак, оцінку внутрішнього стану управління матеріальними потоками і виявлення проблем ефективного функціонування і розвитку системи управління, а також формування шляхів їх вирішення. При цьому управління ефективністю є циклічним процесом, стратегічною діяльністю менеджменту, спрямованою на підвищення загальної ефективності підприємства та досягнення цілей організації при мінімальних витратах.

Література

1. *Омельченко В., Омельченко А.* Менеджмент матеріальних потоків підприємства // Вісник Тернопільської академії народного господарства. — № 7/3. — 2002. — С. 149—152.
2. *Методология функционального моделирования IDEF0 / Научно-исследовательский Центр CALS.* — ИПК Издательство стандартов, 2000. — 62 с.
3. *Механізм регулювання економіки / Л. М. Таранюк, А. І. Шаповал // Особливості визначення ефективності використання ресурсів на підприємстві в умовах перехідної економіки.* — 2008. — № 3. — Т. 2. — С. 123—127.
4. *Универсальная система показателей деятельности: Как достигать результатов, сохраняя целостность / Хьюберт К. Рамперсад; Пер. с англ.* — М.: Альпина Бизнес Букс, 2004. — 352 с
5. *Управление эффективностью деятельности предприятия: учебник / А. Г. Гончарук.* — Одесса: Астропринт, 2012. — 260 с.

УДК 33.330.101

e-mail: a.l.l.a_a.l.l.a@mail.ru

Ткаченко Алла Михайлівна,
д.е.н., професор,
ДВНЗ «Український державний
хіміко-технологічний
університет», Україна

Tkachenko Alla,
PhD, professor,
SHEI «Ukrainian State Chemical
Technology University», Ukraine

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА — ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП ПРОГНОЗУ

ECONOMIC DIAGNOSTICS IS THE INITIAL STAGE OF PROGNOSIS

Анотація. У статті обґрунтовано сутність економічної діагностики. Спираючись на сучасні здобутки економічної науки обґрунтовано роль економічної діагностики. Автором аргументовано, що економічна діагностика передбачає виявлення можливих відхилень основних параметрів явищ, що досліджуються, їхніх проявів, процедури збору та обробки необхідного інформаційного масиву.

Abstract. The essence of economic diagnostics are considered in this article. With the help of the latest economic science achievements the role of economic diagnostics. The author argues that the economic diagnostics envisages the identification of possible deviations of basic parameters of studied phenomena, their manifestations and procedure of collecting and processing of the necessary information array.